

مأموریت مرموز در قلب تهران؛ دستان پنهان پشت استخدام مورگان شوستر

۱۳ خرداد ۱۴۰۵ ساعت ۱۰:۴۹

نام مورگان شوستر با اصلاحات مالی ایران گره خورده است، اما کمتر کسی می‌داند که مسیر حضور او در ایران را یک کاردار بهائیان ماسون هموار کرد؛ کسی که پیش از ورود شوستر، به جامعه‌ی بهائیان ایران دستور داده بود تا استقبال ویژه‌ای از این مستشار آمریکایی تدارک ببینند.

مورگان شوستر یکی از چهره‌های مشهور دوران روابط سیاسی ایران و آمریکا به شمار می‌رود که پنج سال پس از انقلاب مشروطیت برای ریاست کل خزانه‌داری و اصلاح امور مالیه کشور وارد ایران شد اما ورود این مستشار خارجی مورد اعتراض دولت‌های روسیه و انگلیس که ایران را به ۲ منطقه نفوذ برای خود تقسیم کرده بودند، قرار گرفت، بنابراین به اجبار قرارداد این مستشار آمریکایی در ایران را لغو کردند. یکی از رهبران بهائیان که با عبدالبهاء همکاری صمیمانه داشت، علیقلی خان نبیل‌الدوله بود. او در جوانی در سفارت انگلیس در تهران کار می‌کرد، بعدها از طرف عبدالبهاء به آمریکا رفت و در مسافرت عبدالبهاء به آمریکا، مترجم سخنرانی‌های او بود. نبیل‌الدوله فرزند «عبدالرحیم خان کلانتر» معاون «کنت دو مورنت فورن» رئیس نظامیه‌ی تهران بود. او متعلق به خاندان سپهر کاشی و از خویشاوندان احمدعلی خان مورخ‌الدوله‌ی سپهر بود. خانواده‌ی سپهرکاشی از احفاد لسان‌الملک سپهر، نویسنده‌ی مشهور ناسخ‌التواریخ بودند. علیقلی خان نبیل‌الدوله از سال ۱۳۱۹ق همراه با عده‌ی دیگر از بهائیان به دستور عبدالبهاء در آمریکا می‌زیست و کاردار ایران در واشنگتن بود. نبیل‌الدوله نخستین ایرانی بود که در سازمان فراماسونری آمریکا و در طریقت اسکاتی کهن به درجه‌ی سی و سوم (عالی‌ترین درجه‌ی فراماسونی) رسید و همچنین عالی‌ترین نشان ماسونی را که فقط به رؤسای جمهور آمریکا اعطا می‌شود، دریافت کرد. زمانی که در بین نمایندگان مجلس در باب استخدام مستشار از آمریکا، اکثریت آراء حاصل شد، میرزا حسینقلی خان نواب، وزیر امور خارجه، از نبیل‌الدوله خواست که تعدادی متخصص مالیه از وزارت امور خارجه‌ی آمریکا طلب کند و مستشاری را برای مدت سه سال استخدام نماید. قبلاً موافقت وزیر خارجه‌ی آمریکا هم جلب شده بود. حسینقلی خان نواب توصیه کرد، که کاردار ایران به آراء و نصایح دیگران اعتنایی ننماید و از دخالت اشخاص غیرمسئول جلوگیری نماید. خواسته شد که نتیجه‌ی مذاکرات به صورت رمز به اطلاع «نواب» برسد. بنابراین به دستور حسینقلی خان نواب و توسط نبیل‌الدوله مورگان شوستر عازم ایران شد. قبل از ورود شوستر به تهران، علیقلی خان نبیل‌الدوله نامه‌ای خطاب به محفل بهائیان ایران نوشت و از آنها خواست تا از شوستر استقبال درخور توجهی بنمایند.

ثريا شهبسوارى ، «اسناد فعاليت بهايان در دروه محمدرضا شاه پهلوى»، تهران: مركز اسناد انقلاب اسلامى ، ۱۳۷۸، ص ۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۳۳۸/شوستر-مورگان-استخدام-پشت-پنهنان-دستان-تهران-قلب-مزموز-مأموریت/۵۰۳۳۸>